

Ársskýrsla
sýslumannsins á Akranesi
árið 2001

Akranes apríl 2002

I.
Inngangur.

Gerð þessarar fyrstu ársskýrslu sýslumannsins á Akranesi er í samræmi við erindisbréf hans frá 23. mars 1999 og samning dómsmálaráðuneytisins og sýslumannsins á Akranesi um rekstur embættisins frá sama tíma. Af sama meiddi er langtímaáætlun sýslumannsins á Akranesi fyrir árin 2000 til 2003, sem dómsmálaráðuneytið samþykkti 20. febrúar 2001.

Við gerð þessarar ársskýrslu er stuðst við ársskýrslu sýslumannsins í Hafnarfirði fyrir árið 1999 og ársskýrslu sýslumannsins í Stykkishólmi fyrir árið 2000; bæði hvað varðar val á efni til birtingar og framsetningu þess. Er það gert til stuðla að samræmi í ársskýrslum embætta sýslumanna þannig að þær nýtist til samanburðar og áætlunargerðar. Þar sem skilur á milli er aukin umfjöllun um árangur markmiðasetningar og ályktanir út frá framsettri tölfræði.

Burðarásinn í þessari ársskýrslu eru tölulegar upplýsingar um starfsemi embættis sýslumannsins á Akranesi og samanburður á settum markmiðum í langtímaáætlun og árangri.

Stjórnsýsluumdæmi sýslumannsins á Akranesi er sveitarfélagið Akraneskaupstaður. Ekki er fyrirhugað af hálfu ráðherra dómsmála að breyta umdæmismörkum eins og sakir standa. Íbúafjöldi sveitarfélagsins var 1. desember 2001 var 5517 íbúar og er um fjölgun íbúa að ræða á milli ára. Íbúatala umdæmisins hefur verið að síga upp á við þegar litið er til talna síðustu ára þannig að 1. desember 1996 voru íbúar 5.074, 1. desember 1997 voru íbúar 5.127, 1. desember 1999 voru íbúar 5.342 og 1. desember 2000 voru íbúar 5420. Við fjölgun íbúa má búast við aukningu í málafjölda embættisins.

II. Hlutverk sýslumannsins á Akranesi og verkefni.

Sýslumaðurinn á Akranesi fer með stjórnsýslu ríkisins í umdæminu eftir því sem lög og reglugerðir mæla fyrir um sjá einkum lög um framkvæmdarvald ríkisins í héraði nr. 92/1989 sbr. lög nr. 15/1998. Aðalviðfangsefni embættisins greinist í tvennt: Annarsvegar löggæsla ásamt meðferð ákærvaldsins að því marki sem það fellur ekki undir ríkissaksóknara og hinsvegar almenn umboðsstörf svo sem þinglýsingar, aðfarargerðir, nauðungasölur, sífjamál, meðferð dánarbúa, yfirlögráð, lögskráningar, útgáfa á ýmsum leyfum og skírteinum, verkefni á grundvelli stjórnsýslu og upplýsingalaga, lögbókandagerðir, utankjörfundaratkvæðagreiðslur og önnur verkefni ótalin. Þá hefur sýslumaður með höndum innheimtu á tekjum ríkissjóðs í umdæminu að því leiti sem hún er ekki falin öðrum. Sýslumaður fer einnig með tollstjórn og umboð fyrir Tryggingastofnun ríkisins á sviði almannatrygginga.

Eins og fram hefur komið eru verkefni sýslumanna eru bundin í lögum. Tilfærsla verkefna til og frá embættinu er því háð afstöðu löggjafans. Síðustu ár hefur tilhneigingin verið sú að auka verkefni embættanna og má þar nefna ákærvald í málaflokkum sem ríkissaksóknari átti áður ákærvald í, úrskurðir á sviði barnaréttar, ákvarðanir yfirlögráðanda, starfsmannaráðningar og kjaramálefni skv. aðlögunarnefndarsamningum. Útgáfa vegabréfa og ökuskírteina hefur verið færð frá embættinu til Útlendingaeftirlitsins og Ríkislögreglustjórans en viðtaka umsókna og innfærsla þeirra í viðkomandi tölvukerfi er enn í höndum embættisins. Útgáfa vínveitingarleyfa var með tilkomu nýrra áfengislaga færð frá embættinum til sveitarstjórna en eftirlit með vínveitingarhúsum var fært frá sérstökum eftirlitsmönnum til lögreglu.

III. Þróun byggðar og atvinnumál.

Í langtímaáætlun embættisins 2000-2003 var lýst ákveðinni þróun á byggðar- og atvinnumálum sem framundan var í kaupstaðnum. Stækkun álversins á Grundartanga hafði í för með sér fjölgun starfa sem leiddi til fjölgunar íbúa á Akranesi. Önnur atvinnustarfsemi er tiltölulega stöðug og ekki hefur orðið veruleg breyting þar á þrátt fyrir samdrátt á síðasta ári og fyrirsjáanlegan samdrátt á þessu ári. Nokkuð hefur hægt á þenslu í fasteignamarkaði sem og uppbyggingu nýrra fasteigna. Byggingum í hinu nýja Ásahverfi er mörgum lokið og byrjað er að byggja upp svokallað Flatahverfi þar sem allmörgum lóðum hefur verið úthlutað. Framboð lóða er meiri en eftirspurn sem er viðsnúningur frá árinu 2000 og byrjun árs 2001. Reikna má með að fjölgun íbúa á Akranesi verði minni á árinu 2002 miðað við árin á undan fyrir vikið eða standi í stað.

IV. húsnæði og búnaður.

Embættið hefur til afnota hluta af tveimur fasteignum, annarsvegar hluti hússins nr. 16-18 við Stillholt fyrir aðalskrifstofu og hinsvegar hluti hússins nr. 13 við Þjóðbraut fyrir lögreglustöð. Báðir fasteignahlutarnir eru í eigu Fasteigna ríkissjóðs og leigir embættið af þeirri stofnun fasteignirnar. Viðhald fasteignana er því á hendi Fasteigna ríkissjóðs en þar sem húsnæðið er tiltölulega nýlegt þá er enn ekki komin veruleg viðhaldsþörf á það.

Meðal annars vegna umboðs embættisins fyrir almannatryggingar þarf aðgengi fatlaðra að aðalskrifstofu að vera gott. Aðgengi þeirra hefur verið bætt á síðustu árum og eru 2 bílastæði sérmerkt fyrir fatlaða næst inngangi hússins. Afliðandi kantur er af bílastæðunum og upp á gangstétt fyrir framan húsið. Lyfta er í húsinu en einna helst má setja út á hurð út á sameignina sem faratálmi fyrir fatlaða.

Rúmt er um starfsemina og skrifstofubúnaður tiltölulega nýlegur. Tölvur voru endurnýjaðar á árinu 1998 af samstarfshópi um upplýsingakerfi sýslumanna og má búast við að sá vélbúnaður dugi út árið 2002. Bætt var við 2 laserprenturum á aðalskrifstofu á árinu 2001 í stað eldri prentara sem ekki þótti forsvaranlegt að gera við. Tvær ljósritunarvélar eru á aðalskrifstofusem keyptar voru á árunum 1999 og 2000 og hefur lítill viðhaldkostnaður stofnast af þeim. Á árinu 2001 voru endurnýjuð faxtæki og ljósritunarvél á lögreglustöð en fyrir var búnaður sem var lengi í notkun á aðalskrifstofu og kominn til ára sinna. Leitast var við að leita lægstu tilboða vegna þessarar endurnýjunar en hentugt þótti að hafa tækin frá sama framleiðandi í tengslum við viðhald. Við kaup á skrifstofubúnaði hefur þess verið gætt að framleiðandi þeirra hafi viðurkennda umhverfissvottun og að búnaðurinn hafi hátt endurnýtingarhlutfall.

V. starfsmenn.

Á árinu 2001 voru starfsmenn embættisins 21. Skiptust þeir þannig að á skrifstofu störfuðu 10 starfsmenn í 9,7 stöðugildum og við löggæslu störfuðu 11 starfsmenn í jafn- mörgum stöðugildum. Allir lögreglumenn sem fastráðnir eru við embættið hafa lokið námi frá Lögregluskóla ríkisins og hefur þar með náðst það markmið sem sett var fram í langtímaáætlun ári fyrir en ráðgert var.

Starfsmannastefna embættisins er meðal annars fólgin í því að embættið gerir kröfur til starfsmanna sinna, jafnt sem stjórnenda, um heiðaleika, þjónustulund, vandvirkni, skilvirki og samræmi í vinnubrögðum. Embættið kemur á mótí fram við starfsmenn sína af hreinskilni, með virðingu og sanngirni.

Þessi atriði er erfitt að mæla í öðru en viðhorfum fólks til embættisins og starfsmannaveltu. Kvartanir vegna ófullnægjandi þjónustu voru innan við 10 á árinu

2001 sem er nokkuð færra en árið á undan. Engar mannabreytingar voru á aðalskrifstofu á árinu 2001 en ein mannabreyting í lögreglu.

Nauðsynlegt er að starfsfólk fái tækifæri til þjálfunar og endurmenntunar, sérstaklega á sviði tölvumála. Lögregluskóli ríkisins og ríkisbókhald, ásamt námskeiðum fyrir starfsfólk í SFR hafa staðið fyrir slíkri endurmenntun með allgóðum árangri.

VI. Upplýsingamiðlun.

Til þess að allir starfsmenn embættisins vinni að sameiginlegum markmiðum þurfa þeir að vita hvernig staðan er hverju sinni. Samkvæmt langtímaáætlun var stefnt að reglulegum fundum starfsmanna til þess að auka upplýsingaflæðið.

Reglulegir fundir hafa ekki komist á á árinu 2001 heldur hefur verið fundað með starfsmönnum um tilfallandi málefni og almennt eftir því sem ástæða hefur verið til. Á aðalskrifstofu þar sem sýslumaður hefur fasta starfstöð hafa tilfallandi mál verið rædd hverju sinni en tveir fundir voru haldnir með öllum starfandi lögreglumönnum á árinu. Embættið þarf að fjölga fundum með lögreglu og móta stefnu varðandi fjölda funda á ári og tilhögun.

VII. Samstarf við önnur embætti.

Embætti sýslumannsins á Akranesi hefur átt samstarf við lögregluembættin á Vesturlandi og í Reykjavík um löggæsluverkefni í og við umdæmi lögreglunnar á Akranesi. Í sumar sem leið var lögð áhersla á löggæslu á þjóðvegum með þátttöku allra lögregluliða á landinu.

Þann 19. júní 2001 var gengið frá fyrirkomulagi á samstarfi lögregluembættana á Vesturlandi og Reykjavíkur fyrir sumarið 2001 þar ákveðið var að liðin mönnuðu saman bifreiðar til viðbótar því eftirliti sem fyrir var á þjóðvegum á Vesturlandi.

Þann 4. júlí 2001 var undirritaður samstarfssamningur Vegagerðarinnar, ríkislögreglustjóra og lögreglustjóranna í Reykjavík, Borgarnesi og á Akranesi í því skyni að fækka umferðarhöppum á Vesturlandsvegi. Í því skyni var sett um vaktatafla fyrir öll liðin þrjú til að tryggja hámarksviðveru lögreglumanna á þessari leið. Vaktataflan gildi út sumarið og fram á haustið en ákvarðanir um framhaldið hafa ekki verið teknar.

Í fíkniefnamálum hefur embættið haft samstarf við lögregluna í Reykjavík, fíkniefnadeild, auk þess sem embættið hefur lagt til mannskap til átaks í fíkniefnalöggæslu á suðvesturhorninu. Samráð hefur verið haft við lögregluna í Borgarnesi varðandi fíkniefnamál á svæðinu en ljóst er að sömu aðilar koma við sögu í báðum umdæmum.

Embættið mun áfram leggja sitt af mörkum til að styðja við þróun samstarfs við lögregluliðin í landinu.

VIII. Jafnréttismál.

Samkvæmt langtímaáætlun var stefnt er að því að starfsemi embættisins henti jafnt konum sem körlum og stefnt er að jafnri stöðu kynjanna í hvívetna. Æskilegt er að til starfa við embættið veljist jafnt konur sem karlar. Á aðalskrifstofu starfa 11 starfsmenn, þar með talið við ræstingar, en þar af eru 9 konur. Á lögreglustöðinni starfa 12 starfsmenn en þar af eru 2 konur. Af 11 lögreglumönnum sem starfa við embættið er 1 kona.

Eins og áður sagði þá hafa litlar mannabreytingar orðið á árinu 2001 og kynjahlutfall er það sama og verið hefur frá 1999. Við ráðningu lögreglumanns á árinu 2001 kom ein umsókn frá aðila sem lokið hafði prófi í Lögregluskóla ríkisins og var sá ráðinn.

Embættið mun áfram starfa að þessum málum í samræmi við þá stefnumörkun sem fram kemur í langtímaáætlun embættisins og skýrslu nefndar um bættu stöðu kvenna innan lögreglunnar til dómsmálaráðuneytisins 1997.

IX. Umhverfismál.

Í febrúar 1997 voru samþykktar í ríkisstjórn tillögur umhverfisráðherra um umhverfisstefnu í ríkisrekstri í samræmi við samþykktir Efnahags- og framfarastofnunar OECD frá mars 1996. Embættið setti sér það markmið í langtímaáætlun að leitast við að fylgja tillögunum með því að móta heildarumhverfisstefnu varðandi pappírnotkun, umbúðarnotkun, endurnýtingu.

Endurnýting er verulega háð stefnu sveitarfélagsins í flokkun á úrgangi og möguleikum á endurnýtingu sem þau bjóða upp á. Sú breyting varð á árinu 2000 að sorp frá Akraneskaupstað er ekki lengur flutt til Sorpu heldur er það urðað í Fíflholti í Borgarfjarðarbyggð. Færri möguleikar eru því til endurvinnslu á sorpi eins og staðan er nú án verulegs tilkostnaðar. Reynt verður áfram að kanna möguleika á endurvinnslu skrifstofupappírs.

Á árinu 2001 var farið eftir þeirri stefnu sem boðuð er um umhverfisvæn innkaup sem umhverfisráðuneytið boðaði til og var t.d. leitað eftir upplýsingum um umhverfisvottun við kaup á skrifstofuvélum og endurnýtingarhlutfall.

X. Rekstrarkostnaður.

Embætti sýslumannsins var Akranesi áður rekið með umtalsverðum fjárlagahalla um margra ára skeið fram til ársins 2000. Meginorsökin fyrir hallanum var að fjárlagarammi skv. rammafjárlögunum reyndist of þröngur miðað við þau verkefni sem því var falið. Frávik voru veruleg frá rekstraráætlunum ár hvert. Frá árinu 1999 var reynt að taka reksturinn fastari tökum og halda honum innan ramma fjárheimilda. Náðist nokkur árangur á árunum 1999 og 2000 í að halda kostnaðinum niðri. Hér að neðan er gerð grein fyrir rekstrarkostnaði embættisins frá 1996:

1996	1997	1998	1999	2000	2001
bráðabirgðt.					
Kr. 78.363 þús.	Kr. 82.509 þús.	Kr. 98.112 þús.	Kr. 99.559 þús.	Kr. 99.330 þús.	Kr. 109.921 þús.

Hækkanir á milli ára skýrast af eftirtöldum atriðum.

1. Laun hafa hækkað samkvæmt almennum kjarasamningum en útgjöld embættisins eru þannig samsett að 82 – 85% útgjaldana eru vegna launa. Hækkun á laununum hefur þar af leiðandi verið nánast samsvarandi prósentuhækkun á útgjöldum embættisins. Á síðasta ári ber sérstaklega að nefna kjarasamning launaneftdar ríkisins við Landsamband lögreglumanna í júlí 2001 og í kjölfarið stofnanasamning við þá í nóvember sama ár. Í þeim samningum felast verulegar hækkanir til handa lögreglumönnum.
2. Reglur um greiðslu launatengdra gjalda breyttust á árinu 1998. Áður námu launatengd gjöld af dagvinnulaunum 13,6% en af yfirvinnu 7%. Eftir breytinguna nema launatengd gjöld nálægt 19% af öllum launum.

3. Frá ársbyrjun 1999 var sú nýbreytni tekin upp að lögregluembættunum var gert að greiða sérstakt leigugjald til ríkislögreglustjóraembættisins fyrir notkun lögreglubifreiða.
4. Leigusamningar um húsnæði embættisins fela það í sér að leigugjald til Fasteigna ríkissjóðs hækkar um 5% á ári.
5. Langvinn veikindaforföll starfsmanna urðu ekki á árinu 2001 og var kosnaður embættisins vegna veikinda hóflegur.

Fjárлагahalla fram til ársins 2000 er ekki lengur fyrir að fara. Fjárheimildir embættisins voru endurskoðaðar á árinu 1999 þannig að nýr grunnur var ákvarðaður í fjárlögum fyrir árið 2000. Fjárheimildir embættisins eru nú svipaðar og fjárheimildir embættisins af sömu stærð.

Embættið var innan fjárheimilda á árinu 2001 og rekstraráætlun embættisins stóðst að meginhluta til. Samkvæmt rekstraráætlun var rekstrarkostnaður áætlaður kr. 113.128.000,- en varð kr. 109.821.000,- samkvæmt bráðabirgðauppjöri janúar 2001. Frávik á rekstraráætlun lögreglunnar er innan við 1% á árinu þrátt fyrir verulegar breytingar á forsendum útgjalda á árinu. Ástæða lægri útgjalda á aðalskrifstofu er sú að ekki var ráðið í aðra stöðu löglærðs fulltrúar við embættið á árinu eins og til stóð. Miðað við áætlun var 7% afgangur af rekstri aðalskrifstofu. Einnig urðu sértekjur hærri en ráð var fyrir gert, kr. 3.062.000,- í stað kr. 1.600.000,-. Ástæða hækkunar sértekna umfram áætlun felast í því að embættið hóf skráningu í Landskrá fasteigna sem greiddi kr. 800,- á hverja fasteign sem skráð var í kerfið. Sá tekjuliður hefur skilað á árinu um kr. 1.500.000,-. Ljóst er af fyrirliggjandi tölum að embættið mun taka yfir áramót 2001 og 2002 allnokkurn rekstrarafgang.

Og loks er í þessum kafla skýrslunnar yfirlit yfir rekstrarkostnað embættisins árin 2000 og 2001 og áætlun fyrir árið 2002, annars vegar fyrir embættið í heild og hins vegar skipt niður á yfirstjórn og löggæslu.

Embættið í heild:

Fjárhæðir í millj.kr.	Raun. 2000	Raun. 2001	Áætlun 2002
Laun	82,968	93,566	110,900
Önnur rekstrargjöld	15,001	15,649	17,115
Eignakaup	1,358	0,603	0,800
Sértekjur til frádráttar	-1,771	-3,062	-2,127
Mismunur	97,556	106,756	126,688

Yfirstjórn:

Fjárhæðir í millj.kr.	Raun. 2000	Raun. 2001	Áætlun 2002
Laun	32,020	36,555	42,900
Önnur rekstrargjöld	5,657	5,924	6,730
Eignakaup	0,530	0,455	0,600
Sértekjur til frádráttar	-0,160	-1,535	-0,600
Mismunur	38,047	41,399	49,630

Löggæsla:

Fjárhæðir í millj.kr.	Raun. 2000	Raun. 2001	Áætlun 2002
Laun	50,948	57,011	68,000
Önnur rekstrargjöld	9,344	9,725	10,385
Eignakaup	0,828	0,148	0,200
Sértekjur til frádráttar	-1,611	-1,527	-1,527
Mismunur	59,509	65,357	77,058

XI. Starfsemin.***XI.1. Leiðarljós.***

Embættið hefur sett sér eftirgreind meginsjónarmið að leiðarljósi í starfsemi sinni:

1. Embættið mun eftir bestu getu leitast við að uppfylla lagaskyldu og önnur fyrirmæli sem um starfsemina gilda.
2. Embættið mun leggja áherslu á að veita þeim aðilum sem til þess leita góða og árangursríka þjónustu á eins skjótvirknan hátt og kostur er.
3. Embættið mun haga rekstri á sem hagkvæmestan hátt.

XI.2. Meginmarkmið.

Í samræmi við framgreind meginsjónarmið sem höfð eru að leiðarljósi hefur embættið sett sér eftirfarandi meginmarkmið.

1. Að tileinka sér þau vinnubrögð og notkun þeirrar tækni sem best er til þess fallin að viðhalda og auka skilvirkni í starfi.
2. Að gæta almannaoýggis og halda uppi lögum og reglu.
3. Að stemma stigum við afbrotum og umferðarslysum með öflugu forvarnar- og eftirlitsstarfi.
4. Að vinna að uppljóstrun afbrota.
5. Að leggja áherslu á að veita þeim aðilum sem til embættisins leita góða þjónustu.
6. Að leggja áherslu á að úrlausnir mála gangi sem hraðast.
7. Að innheimta tekna ríkissjóðs verði sem skilvirkust.
8. Að embættið verði rekið á sem hagkvæmstan hátt og innan marka fjárheimilda.
9. Að móta starfsmannastefnu innan embættisins.

XI.3. Deilimarkmið.

Deilimarkmiðin eru sett fram á grundvelli meginmarkmiða. Deilimarkmiðið skal uppfylla þær skyldur að vera mælanlegt takmark sem lýsir lokaárangri tiltekins verkefnis eða þjónustu innan ákveðinna tímamarka.

Deilimarkmið 1.

Innfærsla á þinglýsingarluta í Landskrá fasteigna.

Í langtímaáætlun embættisins var sett fram sem markmið að færa þinglýsingar á fasteignum í umdæminu inn á tölvur þannig:

Fyrir árslok 2000 verði lokið við að færa 25% fasteigna í þinglýsingarhlutann.

Fyrir árslok 2001 verði lokið við að færa 50% fasteigna í þinglýsingarhlutann.

Fyrir árslok 2002 verði lokið við að færa 75% fasteigna í þinglýsingarhlutann.

Fyrir árslok 2003 verði lokið við að færa 100% fasteigna í þinglýsingarhlutann þ.m.t. svokölluðum vandræðaeignum þar sem þinglýsingum og stofnskrá ber ekki saman.

Embættið hóf skráningu á fasteignum inn í Landskrá fasteigna síðar en til stóð eða í mars á árinu 2001. Deilimarkmið um að fyrir árslok árið 2000 væri búið að færa inn 25% eigna náðist því ekki. Á árinu 2001 voru færðar inn og yfirfarnar um 75% fasteigna í umdæminu sem er árangur langt umfram áætlanir. Fyrir vikið hefur þjónusta embættisins batnað þar sem veðbókavottorð eru afgreidd jafnóðum og þau eru þöntuð ef um tölvufærða eign er að ræða.

Deilimarkmið 2

Bætt innheimta opinberra gjalda.

Í langtímaáætlun embættisins var stefnt að því að bæta almennt innheimtu allra opinberra gjalda. Til einföldunar voru valin þrjú deilimarkmið sem töldust vera lýsandi fyrir meginmarkmiðið. Tölur í eftirfarandi töflu eru prósentuhlutfall af álögðu innheimtu fé. Í öllum tilvikum er miðað stöðuna 1. janúar árið eftir álagningarárið og eingöngu tekin þau gjöld sem álögð eru á árinu fyrir mælinguna. Mæling á árangri innheimtunnar í landinu er mæld reglulega af þjónustudeild Tollstjórans í Reykjavík. Þess ber að geta að innheimta á virðisaukaskatti dalaði nokkuð á milli árunna 1999 og 2000 vegna nýrra reglna um áætlanir á þá virðisaukaskattskylda aðila sem ekki hafa skilað framtali.

1. Virðisaukaskattur, innheimtan batni um 0,2% á milli ára.

Rauntölur 1999	Rauntölur 2000	Spá 2001	Spá 2002	Spá 2003
99,2%	97,8	98,0	98,2	98,4

2. Opinber gjöld, einstaklingar, innheimtan batni um 0,2% á milli ára.

Rauntölur 2000	Spá 2001	Spá 2002	Spá 2003
88,1%	88,3%	88,5%	88,7%

4. Opinber gjöld, lögaðilar, innheimtan batni um 0,2% á milli ára.

Rauntölur 2000	Spá 2001	Spá 2002	Spá 2003
80,1%	80,3%	80,5%	80,7%

Tölur vegna innheimtunnar á árinu 2001 hafa ekki borist þar sem verið er að þróa nýjan hugabúnað til að telja út árangur af innheimtunni miðlægt. Þegar skoðaðar eru innheimtutölur miðað við stöðu 1. nóvember 2001 standa líkur til þess að markmiðunum verði náð. Gerð verður betri grein fyrir stöðu innheimtumála í næstu ársskýrslu embættisins og í yfirliti tollstjórans í Reykjavík síðar á árinu.

Á árinu 2000 var lögð áhersla á kaupgreiðendamerkingar í tengslum við innheimtu opinberra gjalda og regluleg útsending innheimtubréfa. Á árinu 2001 var lögð áhersla á að setja samninga um greiðsludreifingu inn í nýja vanskilakerfi TBR í formi greiðsluáætlana sem er skriflegur samningur. Sama ár voru sendir greiðsluseðlar vegna opinberra gjalda sem er nýbreytni auk þess sem farið er að senda innheimtubréf miðlægt frá ríkisbókhalda í tengslum við samræmdar innheimtuaðgerðir á landinu. Nýtt verklag var tekið upp í tengslum við tilkynningar til skattrannsóknarstjóra sem miðast við að senda tilkynningar fyrr til þeirrar stofnunar vegna vanskila á vörslusköttum.

Deilimarkmið 3

Símenntun starfsmanna.

Markmiðið var að 80% starfsmanna embættisins í SFR færu á á símenntunarnámskeið SFR og Sýslumannafélagsins 1. hluta á árunum 2000 og 2001.

Árangurinn af þessu markmiði var sá að allir starfsmenn SFR á embættinu fóru á umrætt námskeið og luku námi á vordögum 2001. Námið gaf rétt til eins flokks launahækkunar samkvæmt stofnanasamnings á milli sýslumanna og SFR sem jók aðeins launakostnað embættisins.

Deilimarkmið 4

Aukinn málshraði opinberra mála að lokinni rannsókn hjá lögreglu.

Markmiðið var að öll mál frá lögreglu á árinu 2001 fengju viðeigandi afgreiðslu innan tveggja vikna frá því að þau koma frá lögreglu til afgreiðslu sýslumanns. Afraksturinn var mældur út frá málaskrá lögreglunnar. Málin eru skráð til afgreiðslu sýslumanns þegar rannsókn er lokið og eins er afgreiðsla þeirra hjá sýslumanni skráð um leið og hún er ákveðin.

Í tengslum við ofangreint deilimarkmið var breytt forgangsöröðun sýslumanns þannig að opinber mál yrðu afgreidd eins fljótt og verði mætti eftir að rannsókn er lokið auk þess sem gerðar voru ráðstafanir við útgáfu sektarboða á meðan að sýslumaður tók sumarfrí. Af könnun í málaskrá er ljóst að markmiðið hefur náðst í um 70% tilvika en nokkuð skortir á að málin berist sýslumanni jafnharðan og þau eru skráð á hann til afgreiðslu frá lögreglu.

Ávinningurinn er að mál dragast ekki úr hófi og borgarinn fær niðurstöðu innan hæfilegs tíma í þeim málum sem hann varðar. Málin fá skilvirka afgreiðslu, ekki myndast flöskuhálsar í afgreiðslum þeirra og uppsöfnun mála er ekki fyrir að fara.

Deilimarkmið 5.

Forvarnastarf lögreglu við afbrotum barna.

Markmiðið var að lögreglan auki fræðslu í skólunum fyrir nemendur 8, 9. og 10. bekk um 1. klst á vetri á tímabilinu þannig að í lok tímabilsins standi fræðsla yfir í 3 klst á vetri.

Framkvæmdinni var þannig háttað að verkefnið var falið tveimur lögreglumönnum til framkvæmdar en annar þeirra hefur starfað við kennslu. Nálgun þeirra á verkefninu

var byggð á svokölluðu DARE námsefni frá lögreglunni í Tallehasse í Flórída en það efni hlaut nafnið ÞOR hér á landi. Verkefnið byggir á að byggja upp sjálfsmynd einstaklings sem tekur sjálfstæðar ákvarðanir um eigin heilsu og gerir upp á milli þeirra tilboða sem hann stendur frammi fyrir.

Á árinu 2001 var unnið við verkefnið í samráði við skólaskrifstofu Akranesbæjar og börnin heimsótt af lögreglu í skólana á skólatíma. Lögð var áhersla á að byggja upp jákvætt samband á milli barnana og lögreglunnar. Ákveðið var að byrja á verkefninu í 5. bekk grunnskólans og fylgja börnunum síðan upp í gegnum skólakerfið. Stundarfjöldinn er 4 klst. á hverjum vetri en 2-3. klst. hjá eldri krökkunum. Námsefnið er komið inn í verkefni skólans og tekinn frá tími í skólunum til að sinna því. Ákveðið var að hafa skemmtun í lok skólaársins í tengslum við verkefnalok og var haldinn grillveisla í skógrækt Akraness í maí 2001 þar sem hljómlistarmaðurinn KK kom og skemmti viðstöddum. Þor verkefnið var unnið samhliða þeirri grunnfræðslu í skólunum sem lögreglan hefur um skeið unnið að í tengslum við umferðarmál.

Ávinningurinn er margþættur en sem dæmi má nefna betri tengsl milli lögreglu og ungmenna, minni fíkniefnaneysla yngra fólks og fækkun annarra brota barna og ungmenna. Ljóst er þó að nokkur tími mun líða þar til árangur erfiðisins kemur fram þar sem verkefnið er nýhafið og mótun verkefnisins á hegðun barnana kemur fram eftir því sem þau eldast.

Deilimarkmið 6

Skipurit embættisins, starfskipan, verkferlar og frammistöðumat.

Markmiðið var að setja upp heilstætt skipurit fyrir embættið á árinu 2000, skráðir yrðu verklýsingar fyrir hvern starfsmann á árinu 2001, útlistaðir yrðu verkferlar þeirra verkefna sem embættinu er falið að vinna úr á árinu 2002 og unnið yrði að tilhögun um frammistöðumats starfsmanna á árinu 2003.

Drög að skipuriti embættisins liggja fyrir en ekki fullfrágengin. Til eru eldri verklýsingar en á árinu 2001 var ekki farið í að skrifa upp verklýsingar eins og til stóð. Ástæðan er sú að ekki fannst nægilega gott form til þess að vinna út frá og eins lá ekki fyrir nægilega heilstæð stefna til þess að byggja á. Embættið mun þurfa að taka sig á í þessum efnum.

Deilimarkmið 7

Kostnaður embættisins.

Markmiðið var að útgjöld embættisins yrðu innan fjárlagaheimilda á tímabilinu 2000 til og með árinu 2003 og að frávik frá rekstraráætlun yrðu innan við 2,0% á hverju ári.

Til að ná settu markmiði var lögð aukin vinna í undirbúning og gerð rekstraráætlana og teknar inn sem flestar forsendur er áhrif höfðu á útgjöldin til hækkunar og lækkunar. Rekstraráætlunin var endurskoðuð með tilliti til uppfærslu tvisvar á ári með hliðsjón af verðlags- og kjaraforsendum sem og fjárlagaheimildum en ekki þótti ástæða til að gera verulegar breytingar á upphaflegri áætlun. Árangurinn var mældur með samanburði rekstraráætlana og raunútgjalda í BÁR og með samanburði fjárheimilda og raunútgjalda í BÁR

Á árinu 2001 var embættið innan fjárheimilda og mun taka yfir áramót allnokkrar fjárhæðir í rekstrarafgang. Frávik frá rekstraráætlun var innan við 1% hjá lögreglu og kostnaður við aðalskrifstofu var 7% lægri en rekstraráætlun gerði ráð fyrir.

Ávinningurinn er sá rekstur embættisins er stöðugri út árið og embættið hefur ekki þurft að grípa til sértækra aðhaldsaðgerðir á tímabilinu sem bitna á þjónustustiginu.

XII. TÖLFRÆÐI.

Í þessum kafla er að finna tölulegar upplýsingar um þinglýsingar, aðfarargerðir, nauðungarsölur, sifjamál, dánarbú, lögræðismál, lögbókandagerðir, almannatryggingar og leyfisveitingar.

Ekki eru í ársskýrslunni ýtarlegar upplýsingar um innheimtu ársins 2001 því réttara þykir að vísa til væntanlegrar samantektar tollstjórans í Reykjavík um innheimtu opinberra gjalda á árinu 2001 á öllu landinu þar sem upplýsingarnar eru brotnar upp á innheimtumenn og samanburður gerður á árangri á milli embætta. Slíkur samanburður gefur betri raunmynd af innheimtunni við embættið heldur en upptalning á innheimtu án samanburðar við önnur embætti.

Í G. kafla eru tölulegar upplýsingar um tollamál og í H. kafla tölulegar upplýsingar um lögreglu- og ákærvaldmálefni.

A. Þinglýsingar.

Ár.	2000	2001	Mism.
Heildarfjöldi þinglýstra skjala.	2307	2066	-241
Skráning firma.	4	0	- 4

Þinglýsingum fækkar á milli ára vegna samdráttar í efnahagslífinu upp úr miðju ári 2001 en þá dragast útlán saman og fasteignaviðskipti minnka.

B. Aðfarargerðir.

Ár.	2000	2001	Mism.
Nýjar beiðnir.	398	596	+ 198
Beiðnum alls lokið.	401	555	+ 154
Beiðnum ólokið 31/12	59	96	+ 37

Fjölgun fjárnámsbeiðna er veruleg á milli ára sem bendir til þess að vanskil hafa aukist og að efnahagur fólks í umdæminu hafi versnað miðað við árið á undan.

C. Nauðungarsölur.

Fasteignir og skip:

Ár.	2000	2001	Mism.
Ný mál.	67	74	+ 7
Seldar eignir.	9	6	- 3
Lokin mál.	74	80	+ 6
Ólokin mál.	25	19	- 6

Lausafé:

Ár.	2000	2001	Mism.
Ný mál.	19	10	- 9
Seldar eignir.	3	1	- 2
Lokin mál.	21	10	- 11
Ólokin mál.	7	7	

Nokkra athygli vekur að uppboðum fjölgar ekki að sama skapi og fjárnámum. Reynslan sýnir að verri efnahagur skilar sér seinna inn í uppboðin heldur en fjárnámin. Vænta megin fjölgunar uppboða á árinu 2002.

D.**Sifjamál, dánarbú, lögræðismál og lögbókandagerðir:****Skilnaðarmál:**

Ár.	2000	2001	Mism.
Ný mál.	15	18	+ 3
Alls til meðferðar.	16	18	+ 2
Afgreidd mál alls.	16	17	+ 1
Óafgreidd um áramót.	1	0	- 1

Hjónavígslur:

Ár.	2000	2001	Mism.
Hjónavígslur, samtals.	3	6	+ 3
Staðfest samvist.	0	0	

Mál samkvæmt barnalögum:

1. Faðernis- og meðlagsmál:

Ár.	2000	2001	Mism.
Ný mál.	13	11	- 2
Alls til meðferðar.	15	11	- 4
Afgreidd mál alls.	15	11	- 4
Óafgreidd um áramót.	0	0	

2. Almenn meðlagsmál:

Ár.	2000	2001	Mism.
Ný mál.	3	12	+ 9
Alls til meðferðar.	4	12	+ 8
Afgreidd mál alls.	4	11	+ 7
Óafgreidd um áramót.	0	1	+ 1

3. Forsjármál:

Ár.	2000	2001	Mism.
Ný mál.	13	22	+ 9
Alls til meðferðar.	14	23	+ 9
Afgreidd mál alls.	13	22	+ 9
Óafgreidd um áramót.	1	1	

4. Umgengnismál:

Ár.	2000	2001	Mism.
Ný mál.	10	8	- 2
Alls til meðferðar.	12	12	
Afgreidd mál alls.	8	10	+ 2
Óafgreidd um áramót.	4	2	- 2

5. Mál skv. 13. gr. barnalaga (menntunarframlag):

Ár.	2000	2001	Mism.
Ný mál.	4	4	
Alls til meðferðar.	4	4	
Afgreidd mál alls.	4	4	
Óafgreidd um áramót.	0	0	

6. Mál skv. 15. gr. barnalaga (framlag vegna fermingar o.fl.)

Ár.	2000	2001	Mism.
Ný mál.	2	9	+ 7
Alls til meðferðar.	3	10	+ 7
Afgreidd mál alls.	2	9	+ 7
Óafgreidd um áramót.	1	1	

Allnokkur fjölgun var í sífjamálum á árinu 2001 miðað við árið á undan.

Dánarbú:

Ár.	2000	2001	Mism.
Ný mál.	35	38	+ 3
Alls til meðferðar.	46	43	- 3
Afgreidd mál.	37	32	- 5
Óafgreidd mál.	9	11	+ 2

Lögræðismál:

Ár.	2000	2001	Mism.
Skipanir lögráðamanna.	0	0	
Niðurfelldar skipanir lögráðamanna.	0	0	
Skipanir lögráðamanna ad hoc.	0	0	

Fjármunir ómyndugra:

Ár.	2000	2001	Mism.
Ný mál.	20	13	- 7
Afgreidd mál alls.	20	13	- 7

Lögbókandagerðir:

Ár.	2000	2001	Mism.
Erfðaskrár.	5	4	- 1
Kaupmálar.	3	4	+ 1
Önnur skjöl og gerðir.	0	0	
Alls.	8	8	
Skráðir kaupmálar.	3	4	+ 1

E. Almannatryggingar.

1. Úrskurðir vegna lífeyristrygginga.

Ár.	2000	2001	Mism.
Úrskurðir.	1430	3844	+ 2414

2. Greiðslur vegna lífeyristrygginga o.fl.

Ár.	2000	2001	Mism.
Greiðslur vegna lífeyristrygginga, kr.:	391.230.108	411.268.943	+ 20.038.835
Félagsleg aðstoð lífeyristrygginga, kr.:	126.846.853	164.995.290	+ 38.148.437
Slysatryggingar, kr.:	2.451.144	1.851.657	- 599.487
Samtals kr.:	520.528.105	578.115.890	

Fjölgun úrskurða á árinu skýrast af hinum svokallaða öryrkjadómi sem gerði það að verkum að gera þurfti fjölda leiðréttinga á ákvörðunum bóta.

F. Leyfisveitingar.

Ökuskírteini:

Ár.	2000	2001	Mism.
Umsóknir um ökuskírteini.	591	553	- 38
Útgefin æfingaaksturs- og leiðbeinandaleyfi.	141	145	+ 4

Vegabréf:

Ár.	2000	2001	Mism.
Vegabréf.	572	388	- 184

Skotvopnaleyfi (ný leyfi):

Ár.	2000	2001	Mism.
Skotvopnaleyfi.	13	20	+ 7

Ýmis önnur leyfi:

Ár.	2000	2001	Mism.
Eiturleyfi.	0	1	+ 1
Hótel.	1	1	
Gistiskáli.	0	0	
Gisting á einkaheimili.	0	0	
Gistiheimili.	0	0	
Kaffishús.	0	0	
Veitingahús.	2	3	+ 1
Skemmtistaðir.	0	1	+ 1
Veisluþjónusta, veitingaverslun.	1	0	- 1
Einkasalur, félagsheimili.	0	3	+ 3

Útgefin iðju- og iðnaðarleyfi.	0	0	
Útgefin verslunarleyfi.	0	0	
Útgefin meistarábréf.	3	3	
Útgefin sveinsbréf.	0	0	
Leyfi fyrir aksturskeppni.	0	0	
Skemmtanaleyfi, ársleyfi.	4	4	
Útgefin sprengileyfi.	0	3	+ 3
Leyfi til sinubruna.	0	0	
Friðlýsing æðarvarps.	0	0	

Atvinnuskírteini:

Ár.	2000	2001	Mism.
Skipstjórnarréttindi.	34	21	- 13
Vélstjórnarréttindi.	15	14	- 1

G. Tollamál.

Afgreiðslur:

Ár.	2000	2001	Mism.
Tollafgreiðslur.	379	241	- 138
Skipaafgreiðslur.	20	21	+ 1
Lögskráningar.	1179	1166	- 13

Tollafgreiðslum fækkað þar sem á árinu var tekin upp svokölluð SMT tækni sem gerir ráð fyrir aukningu í sjálfvirkri tollafgreiðslu miðlara en á móti kemur endurskoðunarþáttur tollstjóra sem er í þróun. Skýrslur sem stöðvast í kerfinu þarf eftir sem áður að afgreiða handvirkt.

H. Lögreglu- og ákærvaldsmálefni.

Ákærvald lögreglustjóra er trúlega sá málaflokkur sem mestum breytingum hefur tekið undanfarin ár og mest hefur vaxið að umfangi hjá embættum sýslumanna. Einnig hefur úrvinnsla upplýsinga um verkefni lögreglu og brot sem þar eru til afgreiðslu orðið auðveldari með færslu dagbókar og málaskrár lögreglu í tölvu. Það ætti að leiða til þess að stjórnun í lögreglu yrði markvissari. Að þessu samanlögðu má segja að mesta breyting á starfi sýslumanna hin síðari ár hafi orðið í lögreglu- og ákærvaldsmálum.

A. Lögregluskýrslur.

Ár.	2000	2001	Mism.
Fjöldi brota og verkefna skráðra í málaskrá.	1260	1066	- 194

B.

Sektarboð og sektargerðir.

Ár.	2000	2001	Mism.
Fjöldi sektarboða.	710	625	- 85
Árituð sektarboð.	85	56	- 29
Fjöldi sektargerða.	56	40	- 16
Alls:	851	721	

Sú fækkun sem hefur orðið milli áráanna 2000 og 2001 á sektarboðum kemur til af því að sektarboðum vegna hraðaksturs hefur fækkað. Ástæðurnar eru þrjár, í fyrsta lagi að á árinu 2000 var meiri viðvera af hálfu lögreglunnar á Akranesi á þjóðvegnum í kringum kaupstaðinn á grundvelli samstarfs við lögregluliðin í nágrenni umdæmisins, í öðru lagi að 1. ágúst 2001 hækkuðu sektir verulega með tilkomu nýrrar reglugerðar um sektarfjárhæðir sem leiddi til aukinnar varkárni ökumanna og í þriðja lagi að sjálfvirkur hraðaefirlitsbúnaður var settur upp í Hvalfjarðargöngunum sem minnkaði þörfina á mönnum hraðaefirliti þar.

C.

Ákærur og ákærðir aðilar.

1. Ákærur.

Ár.	2000	2001	Mism.
Hegningarlagabrot.	11	17	+ 6
Sérrefsilagabrot.	23	14	- 9
Alls.	34	31	- 3

2. Ákærðir aðilar.

Ár.	2000	2001	Mism.
Hegningarlagabrot.	13	32	+ 19
Sérrefsilagabrot.	23	14	- 9
Alls:	36	46	+ 10

Fjöldi ákæruskjala var svipaður á milli áráanna 2000 og 2001 en nokkru munar á fjölda brota á almennum hegningarlögum og sérrefsilögum. Á árinu 2001 fjölgaði ákærum vegna brota á almennum hegningarlögum en ákærum vegna brota á sérrefsilögum fækkaði hinsvegar. Má rekja þetta til þess að brotum á umferðarlögum fækkaði á milli ára og eins gekk betur að klára málin í gegnum sketarboða og áritunarferilið heldur en árið á undan. Það sem vekur athygli er fjöldun ákærðra aðila á milli ára sem skýrist af því að á árinu 2001 komst upp viðamikil þjófnaðarmál þar sem 10 einstaklingar voru ákærðir fyrir mörg auðgunarbrot.

D.
**Yfirlit yfir helstu brotaflokkar og samanburður á fjölda brota milli
 áranna 2000 – 2001.**

1. Brot gegn valdstjórninni.

Ár.	2000	2001	Mism.
Ofbeldi gagnvart opinberum starfsmönnum.	1	0	- 1
Lögreglumenn, ofbeldi gagnvart lögreglumönnum.	1	0	-1
Alls:	2	0	

2. Skjalafals og fl.

Ár.	2000	2001	Mism.
Fölsun – Skjalafals.	1	2	+ 1
Skjöl, misnotkun skjala	0	1	+ 1
Alls:	1	3	

3. Kynferðisbrot.

Ár.	2000	2001	Mism.
Nauðgun	2	0	- 2
Önnur kynferðisbrot.	4	2	-2
Alls:	6	2	

4. Manndráp og líkamsmeiðingar.

Ár.	2000	2001	Mism.
Manndráp af gáleysi.	1	0	- 1
Líkamsárás, 217. gr. hgl.	12	16	+ 4
Líkamsárás, 1. mgr . 218. gr. hgl.	4	5	+ 1
Alls.	17	21	

5. Ærumeiðingar og brot gegn friðhelgi einkalífs.

Ár.	2000	2001	Mism.
Húsbrott	2	1	- 1
Hótanir	1	2	+ 1
Friðhelgi	3	2	- 1
Ærumeiðingar	1	0	- 1
Alls.	7	5	

6. Auðgunarbrot.

Ár.	2000	2001	Mism.
Innbrot.	16	15	+ 1
Þjófnaður.	89	70	- 19
Hilming.	0	1	+ 1
Fjárdráttur	0	1	+ 1
Fjársvik	0	2	+ 2
Alls:	105	89	

7. Ýmis brot er varða fjárréttindi.

Ár.	2000.	2001	Mism.
Eignaspjöll (minniháttar).	85	62	- 23
Eignaspjöll (meiriháttar).	0	0	
Nytjastuldur vélknúinna farartækja.	3	0	- 3
Nytjastuldur, annað.	8	4	- 4
Alls:	96	66	

8. Fíkniefnabrot.

Ár.	2000	2001	Mism.
Fíkniefni, dreifing, sala.	0	0	
Fíkniefni, innflutningur.	0	0	
Fíkniefni, varsla, neysla.	12	9	- 3
Fíkniefni, framleiðsla.	0	0	
Ýmis fíkniefnabrot.	1	0	- 1
Alls:	13	9	

9. Brot á áfengislöggjöfinni.

Ár.	2000	2001	Mism.
Áfengislög, ólöglegur tilbúningur áfengis.	0	0	0
Ólögleg sala áfengis.	0	0	0
Ölvun á almannafæri.	22	9	-13
Ýmis áfengislagabrot.	2	0	- 2
Alls.	24	9	

10. Umferðarlagabrot.

Ár.	2000	2001	Mism.
Of hraður akstur.	552	318	- 234
Akstur gegn rauðu ljósi.	4	9	+ 5
Stöðvunarskylda ekki virt	1	0	- 1
Ölvun við akstur.	36	30	- 6
Önnur umferðarlagabrot ótalin.	442	327	- 115
Alls.	1035	684	- 351

11. Verkefni önnur en brot.

Ár.	2000	2001	Mism.
Verkefni.	178	156	- 22
Alls.	178	156	

Af þessum tölum sést að lögreglumálum fækkaði á milli árána 2000 og 2001 sem eins og áður sagði er rakið meðal annars til minni viðveru lögreglunnar á Akranesi á þjóðvegum utan umdæmis hennar sem leiddi til færri umferðarmála. Samstarfsmálefni liðanna eru enn í mótun þannig að ekki er fyrir séð hvernig þróunin

verður í framtíðinni. Einnig sést að þjófnaðarbrotum og minniháttar eignarspjöllum hefur fækkað á milli ára sem er jákvæð þróun. Fjöldi innbrota stendur þó í stað.

XIII. Lokaorð.

Ársskýrsla þessi er sú fyrsta sem gerð er við embætti sýslumannsins á Akranesi. Í henni hefur verið reynt að draga fram upplýsingar um starfsemi embættisins og setja þær fram með skýrum hætti. Ársskýrslan er jafnframt hluti af ferli sem hófst við undirritun árangursstjórnunarsamnings 23. mars 1999 og hafði í för með sér innleiðingu árangursstjórnunar í starfshætti embættisins. Embættið hefur sett sér markmið sem það hefur metnað til að standa við. Ljóst er við yfirlestur skýrslunnar að mörg markmiðanna hafa náðst sem hefur haft jákvæðar afleiðingar fyrir borgarana, ríkið og embættið sjálft. Jafnframt er skýrslan hvatning til þess að gera betur, bæta sig til að ná þeim markmiðum sem ekki hafa náðst og setja sér ný og metnaðarfull markmið í framtíðinni.

Sýslumaðurinn á Akranesi,

Ólafur Þ. Hauksson.